

Jaargang 5 - nummer 4 - oktober 2011

Contact loket: Iter-nl@rijnhuizen.nl

Namens de Executive Board

Vernieuwing F4E bestuur
Quality info van F4E

ILO-nieuws Inschrijven F4E Supplier Database
F4E bezoek Remote Handling Study Centre
CODAC informatiedag
Big Science voor de Nederlandse Industrie
Aankomende tenders

Aankomende bijeenkomsten
ITER Business Forum 2011, 7 & 8-12-11
Zuid-Holland Instrumentation Event in Delft, 29-11-11
Intellectual Property, 28 & 29-11-11
ILO bijeenkomst, 30-11-2011
SOFT2012 in Luik, 24 t/m 28-9-12

Namens de Executive Board

(Tony Donné)

We zitten al weer stevig in de herfst en terwijl de bladeren van de bomen vallen kunnen we berichten dat Fusion for Energy eindelijk het eerste contract aan een Nederlands bedrijf heeft gegend. Het betreft hier nog een relatief kleine studieopdracht aan het bedrijf 3D Metal Forming voor het leveren van bimetalen buizen, met uitzicht op een grotere vervolgoopdracht. Onze felicitaties aan 3D Metal Forming voor dit mooie resultaat.

Binnen Nederland wordt hard gewerkt aan het opzetten van een gezamenlijk ILO netwerk, waarin de Industrial Liaison Officers van de diverse Big Science projecten betrokken zijn. De bedoeling van het netwerk, dat in de wandelgangen ook al I-LOket wordt genoemd, is om één enkel aanspreekpunt te hebben voor alle Nederlandse bedrijven die betrokken zijn of willen worden bij het aanleveren van componenten aan de verschillende Big Science projecten. Dat ondersteunt het streven naar meer innovatieve bedrijvigheid. In het netwerk delen de ILO's onderling hun gegevens en kennis en zo kunnen ze het Nederlandse bedrijfsleven nog beter bedienen.

In het stuk geschreven door de ITER ILO Toon Verhoeven worden weer diverse ophanden zijnde tenders aangekondigd. Verder vraagt hij aandacht voor het ITER Event in december in Cadarache, waarvoor Nederlandse bedrijven worden uitgenodigd.

In september 2012 vindt net over onze grens, in het Belgische Luik, het Symposium on Fusion Technology (SOFT2012) plaats. Dit symposium is bij uitstek een gelegenheid om de expertise van het Nederlandse bedrijfsleven onder de aandacht te brengen. Het symposium wordt bezocht door honderden vooraanstaande wetenschappers, technici en managers en is een mooie gelegenheid om de mensen die uiteindelijk verantwoordelijk zijn voor de procurements binnen ITER en F4E te laten zien wat voor mooie zaken we allemaal in Nederland kunnen maken.

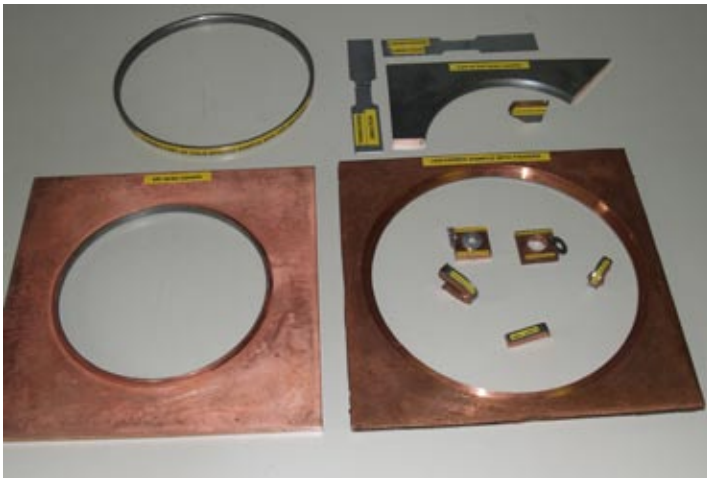
Dit alles en nog veel meer in deze oktober-editie van de ITER-NL nieuwsbrief.

Eerste volledig betaalde opdracht van F4E aan een Nederlands bedrijf

Explosief Verbinden door 3D-Metal Forming
(Hugo Groeneveld)

3D-Metal Forming heeft als eerste zelfstandige Nederlandse bedrijf een volledig betaalde opdracht ontvangen van F4E.

3D-Metal Forming zal een serie bimetaal buizen leveren voor een kwalificatie programma. De buizen bestaan aan het ene uiteinde uit roestvrij staal en aan het andere uiteinde uit de koperlegering CuCrZr. De metalen worden met elkaar verbonden door middel van Explosief Verbinden. Het unieke van deze techniek is dat het metaal niet smelt en daardoor behoudt het CuCrZr haar structuur. Dat is niet het geval bij andere technieken waarbij het contactoppervlak wordt gesmolten. 3D-Metal Forming had dit reeds aangetoond voor verbindingen met vlakke platen, met steun van ITER-NL.

Enkele proefstukken met explosief verbonden molybdeen op koper

Door deze opdracht wordt de deur geopend naar nieuwe orders voor de vele duizenden van dit soort buisverbindingen die in ITER zullen worden toegepast. Bijzondere dank gaat uit naar Cees Spaans (consul-generaal van Nederland in Barcelona), die zich krachtig heeft ingespannen om de opdracht te helpen verwerven.

Dankzij mede-financiering door ITER-NL heeft 3D-Metal Forming verschillende nieuwe toepassingen ontwikkeld met Explosief Verbinden, die uiterst interessant zijn voor ITER. Daardoor is de unieke positie bereikt, dat diverse ITER-leveranciers zich bij 3D-Metal Forming melden voor het ontwikkelen van nieuwe producten met speciale verbindingen. Onlangs heeft een Italiaans consortium bijvoorbeeld een order geplaatst voor het verbinden van molybdeen-plaat met koper, voor toepassing in de Neutral Beam Injector. Het is bij deze samenwerking bijzonder nuttig dat 3D-Metal Forming zeer goed bekend is geraakt met de nodige kwalificatieprogramma's conform de nucleaire code RCC-MR. Ook hierbij heeft ITER-NL een belangrijke rol gespeeld. Heel belangrijk zijn ook de spin-offs die ontstaan vanuit het ITER project. Dit heeft geresulteerd in orders van o.a. Airbus, Plansee en NRG.

Vernieuwing F4E bestuur

(Adelbert Goede)

Onder leiding van de werkgroep F4E Governance heeft F4E na vier jaar een vernieuwde invulling van de diverse bestuurslagen gekregen. Het Governing Board, bestaande uit gedelegeerden van lidstaten, wordt ondersteund door een nieuw opgericht Bureau dat bestaat uit de voorzitters van de diverse commissies. Een nieuw Administrative and Finance Committee (AFC) is opgericht, waarin de Nederlandse OCW vertegenwoordiger Cor Katerberg voorzitter is.

Het Executive Committee heeft uitgebreidere bevoegdheden gekregen, waarbij zij commentaar kunnen leveren op het hele procurement traject, te beginnen met de procurement arrangements met ITER en met de F4E procurement strategie. Verder worden zij gevraagd de individuele procurement strategie en de individuele calls for tender goed te keuren en de individuele contracten en grants te monitoren. De drempel voor ExCo goedkeuring is verhoogd naar M€ 10 voor contracten en M€ 4 voor Grants. Deze nieuwe ExCo Rules of Procedure moeten nog door F4E GB worden goedgekeurd.

De Nederlander Herman ten Kate is het nieuwe lid van de ExCo. Het Technisch Advisory Panel zal nu vaker samen met ExCo vergaderen over technisch inhoudelijke zaken. De Nederlander Noud Oomens is dit jaar toegetreten deze commissie. De benoemingen zijn voor twee jaar met een mogelijke verlenging van twee jaar.

Quality Info van F4E

(Peter Verhoeff)

Recentelijk heeft F4E een nieuwe versie van het 'Suppliers Quality Requirements' document gepubliceerd. Deze [nieuwe requirements](#) (PDF) zullen van toepassing zijn op alle nieuw uit te brengen tenders.

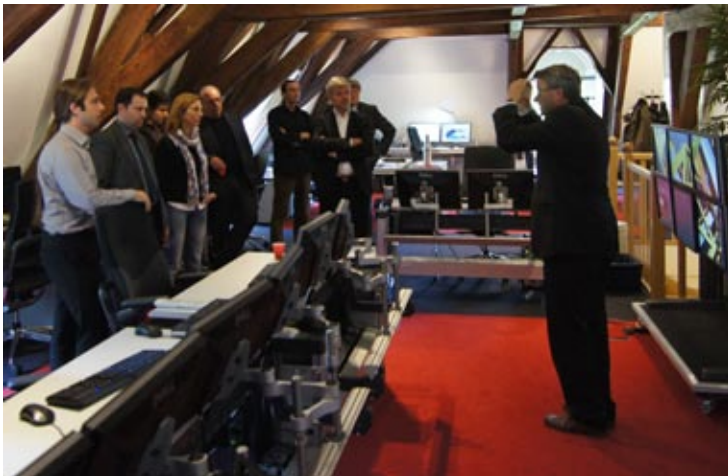
In dat kader zijn we ook als ITER-NL geïnformeerd over een 4-daagse training op het gebied van 'Quality Assurance and Nuclear Facility', die wordt gehouden van 15 – 18 november 2011 in Lissabon, Portugal. We leveren graag nadere details hierover.

Nieuws van de ILO

(Toon Verhoeven – verhoeven@rijnhuizen.nl)

Inschrijven in de “Supplier Database” op de F4E Industry Portal

Allereerst een dringend beroep om uw bedrijf aan te melden voor de Supplier Database van Fusion for Energy. U vindt de database rechts onderaan de Industry Portal van F4E. Aarzel niet met mij contact op te nemen als u bij de aanmelding problemen ondervindt.

F4E bezoek aan het Remote Handling Study Centre op 13-10-2011

Op 13 oktober 2011 brachten Remote Handling (RH) deskundigen van F4E een bezoek aan het Remote Handling Study Centre bij FOM-Rijnhuizen in Nieuwegein. Naast Carmen Gutierrez en Roberto Ranz Santana van de RH-groep bestond de F4E-delegatie ook uit de procurement specialist Fabrizio Bertora. Ze waren erg onder de indruk van wat ze te zien en te horen kregen. Andersom waren de Nederlanders ook erg onder de indruk van de diepgaande

discussies met F4E over de lopende en komende tenderacties en de mogelijkheden daarbij voor Nederlandse bedrijven.

CODAC informatiedag op 30-9-2011

Op 30 september 2011 was er in Cadarache een interessante informatiedag over de CODAC (Control, Data Access and Communication)-installatie voor ITER. Behalve ondergetekende was ook Bart Sijbrandij van Incaa Computers b.v. aanwezig. Nu is er een market survey opgezet om een eerste inventarisatie te maken welke bedrijven aan CODAC mee kunnen gaan werken. Wilt u deelnemen, neem dan contact op met de ILO - verhoeven@rijnhuizen.nl
Alle presentaties zijn te vinden op de [F4E-website](#)

Big Science voor de Nederlandse Industrie op 21-9-2011

Op 21 september was er een bijeenkomst georganiseerd Nederlandse bedrijven te informeren over kansen bij grote internationale wetenschappelijke projecten waar Nederland aan deelneemt. De bijeenkomst was op het FOM instituut Nikhef georganiseerd door de NWO-ILO Rob Klöpping, onder dagvoorzitterschap van Piet van Otterloo.

Op het programma stonden o.a. presentaties over de European Spallation Source, ESS, en over ZFEL, ELT, Virgo, ET, KM3NeT en ITER. Hieraan voorafgaand was er een brainstorm over de mogelijke oprichting van een netwerk van Nederlandse ILO's die betrokken zijn bij de diverse grote wetenschappelijk projecten. Vele bemoedigende geluiden, ook van aanwezigen van NWO en OC&W, hebben ertoe geleid dat dit initiatief verder wordt onderzocht.

Alle presentaties zijn te vinden op de [website](#)

Aankomende tenders

Remote Handling

Voor elk van de vier Europese RH (Remote Handling) procurement pakketten zoekt F4E een bedrijf dat het hele pakket aan kan, een integrator. De 4 pakketten zijn: Divertor, Cask and Plug Handling System (Transfer Cask), In-Vessel Viewing System (IVVS) en Neutral Beam RH.

De tenderacties voor drie van de vier procurement pakketten worden binnen een paar weken verwacht. De vierde, IVVS, komt waarschijnlijk een paar maanden later.

Bouw: elektrische systemen en air-conditioning

Behalve de bouw zelf worden er ook grote orders uitgegeven voor elektrische systemen, vloeistof netwerken, nucleaire HVAC en instrumentatie en besturing (I&C). Op de Industry Portal is nu veel nieuws te vinden over deze nieuwe tenderactie, maar ook over de laatste wijzigingen in de procurement strategie en de daarbij horende nieuwe mappings. Houdt de portal in de gaten of laat mij weten dat u geïnteresseerd bent.

Establishment of a list of law firms for the provision of specialised legal services

Een al langer lopende actie: "Call for Expressions of Interest to establish a list of law firms for the provision of specialised legal services"

Establishment of a list of prospective individual experts

Net verschenen: "Call for expression of interest for the establishment of a list of prospective individual experts (to act as adjudicators for disputes arising from Operational Contracts of Fusion for Energy)"

Cryoline voor ITER India

Er loopt nog tot 4 november een oproep van ITER India voor: "Design, manufacturing, supply, delivery to destination, installation, testing and commissioning of Test Infrastructure for ITER Prototype Cryoline". Het is duidelijk dat India niet alle kennis zelf in huis heeft op dit gebied en dat ze graag willen samenwerken met Westerse bedrijven. Al meerdere Nederlandse bedrijven zijn volop bezig om met Indiase partners hieraan mee te gaan doen. Ook de actie: "Detailed design, engineering, procurement and safe delivery of ITER component cooling water system (CCWS), chilled water system (CHWS) and heat rejection system (HRS) at ITER site" loopt nog tot 31 oktober 2011.

ITER IO Calls

Regelmatig zijn er interessante oproepen voor deskundigen voor het ITER centrale team in Cadarache. De Calls waarvan de deadline nog niet verstreken is zijn te vinden op de [F4E-website](#)

Call for Expertise: "Diagnostics Irradiation Testing of Electrical Components & Cables"
(deadline 11 november 2011)

Call for Nominations: "Vacuum Vessel Assembly Welding"
(deadline 6 november 2011)

Aankomende bijeenkomsten

ITER Business Forum 2011 op IBF/11 - 7 & 8-12-2011

Op 7 en 8 december is er een erg interessant programma in Manosque, vlak bij Cadarache. Naast presentaties over aankomende tenderacties van zowel ITER Organization als van F4E is er ook een bezoek aan het ITER terrein gepland, waar nu volop activiteiten gaande zijn.

De belangrijkste activiteiten tijdens het ITER Business Forum 2011 zijn de B2B's: 1-op-1 gesprekken tussen bedrijven onderling en ook met zowel ingenieurs, wetenschappers als procurement-deskundigen van F4E en ITER-IO. De knop "registration" op de website geeft de input voor de B2B's. Het B2B gesprek komt tot stand als beide partijen akkoord gaan.

Het programma wordt georganiseerd door de Franse ILO: Sabine Portier, samen met alle Europese ILO's. Er zijn geen stands ingepland, wel heb ik als ILO een kleine ruimte beschikbaar en ik zou best een plekje willen inruimen voor alle bedrijven die meegaan en zich bij mij melden. De eerste Nederlandse bedrijven hebben dat al gedaan. Er worden ook thematische workshops gehouden, waarbij naast sprekers van F4E en ITER-IO ook bedrijven die als hoofdaannemer op willen treden een korte presentatie houden. Het doel is daarbij voornamelijk om duidelijk te maken wat bedrijven zelf kunnen en waar ze andere bedrijven voor in willen schakelen. Graag hoor ik van u als u hiervoor in aanmerking zou willen komen. Zelf ben ik sessieleider van "Machine Assembly" en ik zoek hiervoor nog input.

Zie de [website van het ITER Business Forum 2011](#) voor het hele programma en om uw bedrijf op te geven voor B2B's

Zuid-Holland Instrumentation Event

Tijd en locatie Lijm & Cultuur, Rotterdamseweg 270, Delft
29 november, 14:00 – 17:30
[meer informatie en mogelijkheid tot inschrijven](#)

TNO organiseert in samenwerking met FME-CWM en Koninklijke Metaalunie het ZIE: Zuid-Holland Instrumentation Event. Dit event, op dinsdag 29 november van 14.00 - 17.30 uur in Delft, is bedoeld voor iedereen in deze regio die high-tech instrumenten ontwikkelt, bouwt en verkoopt voor bijvoorbeeld lucht- en ruimtevaart, medische toepassingen en laboratoriumtechniek. Die instrumenten moeten steeds sneller, preciezer, betrouwbaarder en duurzamer worden, en dat allemaal tegelijk. Dat lukt alleen nog als bedrijven, kennisinstellingen en universiteiten intensief samenwerken.

ZIE bouwt aan dit netwerk en laat ZIE en hoe samenwerking anno 2012 in innovatiecontracten vorm krijgt. In interactieve sessies kunnen de deelnemers zelf werken aan de inhoud daarvan. Ter inspiratie worden, in lezingen en via een innovatiemarkt, de allernieuwste sensoren (ZIEners) getoond op basis van radar, nanofotonica, fiber lasers, akoestiek en optica. Keynote sprekers zijn Amandus Lundqvist, boegbeeld van de topsector High Tech Systemen en Materialen, en Arnold Stokking, themadirecteur Industriële Innovatie bij TNO, die over innovatiecontracten en translationele innovatie gaat spreken: ZIE hoe anderen innoveren! Sensorexperts en financieringsdeskundigen zullen de vragen van ondernemers in één-op-één gesprekken beantwoorden. Tot slot biedt ZIE veel ruimte voor onderlinge kennismaking (ZIE en geZIE worden) tijdens de afsluitende borrel.

Het programma begint met de keynotes en daarna zijn er vier parallelsessies, interactieve lezingen over sensortechnologieën, een innovatiemarkt, meet-the-expert sessies en een interactieve sessie over innovatiecontracten. Bij uw inschrijving kunt u meteen aangeven welke experts u wilt spreken, of u een table-top presentatie wilt geven op de innovatiemarkt en welke onderwerpen u in een innovatiecontract zou willen bespreken.

Er zijn honderd gratis kaartjes beschikbaar, op volgorde van inschrijving via de website. Per bedrijf of instelling zijn er maximaal drie kaartjes te vergeven. ZIE vindt plaats bij Lijm & Cultuur, Rotterdamseweg 270, Delft, industrieel erfgoed dat is omgebouwd tot een inspirerende netwerk omgeving. Parkeren is gratis en er is ruimschoots parkeergelegenheid. Het programma loopt tot 17.30 uur, de bar is open tot 19.00 uur.

Bedrijven en instellingen kunnen zich tegen een kostendekkend tarief presenteren op de innovatiemarkt. Er is een beperkt aantal table-tops beschikbaar.

Informatiedag Intellectual Property op 28 & 29-11-2011

Op 28 en 29 november 2011 wordt er in Barcelona een informatiedag gehouden over hoe bedrijven hun achtergrondkennis kunnen beschermen. De volledige titel luidt: "Managing Intellectual Property, Dispute Prevention and Technology Transfer in Fusion".

Zie voor een uitnodiging en de voorlopige agenda de F4E Industry Portal

ITER ILO bijeenkomst op 30-11-2011

De volgende ILO bijeenkomst wordt gehouden op 30 november 2011 (meteen na bovengenoemde Intellectual Property-bijeenkomst).

IPAC 2012 in New Orleans

De International Particle Accelerator Conference (IPAC) 2011 begin september in San Sebastián heeft veel bezoekers getrokken. IPAC is een internationale conferentie op het gebied van deeltjesversnellers die jaarlijks wordt gehouden in een van de drie werelddelen. Dit jaar was Europa aan de beurt. Er was naast het congresprogramma een grote industriële tentoonstelling waar ruim 90 bedrijven aan meededen. Op ruime stands van 2x3m lieten zij de bezoekers, wetenschappers en technici, afkomstig van alle versnellerlaboratoria in de wereld, zien waartoe ze in staat waren. Een kort verslag van IPAC 2011 staat online.

De volgende IPAC is in New Orleans van 20 tot 25 mei 2012. Dit zou een mooie gelegenheid zijn om met een aantal Nederlandse bedrijven gezamenlijk op te treden, eventueel zelfs met een Holland Paviljoen. Binnenkort gaan we inventariseren welke bedrijven belangstelling hebben om iets tijdens de IPAC 2012 in New Orleans te ondernemen. Hou deze nieuwsbrief in de gaten en ook de website www.bigscience4business.nl. U kunt zich alvast aanmelden bij klopping@nikhef.nl

SOFT2012 in Luik op 24 t/m 28-9-2012

(Piet van Otterloo en Toon Verhoeven)

Van 24 tot 28 september 2012 wordt in Luik het volgende Symposium On Fusion Technologies (SOFT) gehouden. Zoals gebruikelijk wordt daar weer een industriële tentoonstelling bij georganiseerd. Direct bij het openen van de SOFT website heeft ITER-NL daar twee stands gehuurd. Vervolgens hebben we de inschrijvers voor de NIKHEF industriedag gevraagd of zij belangstelling hadden voor deelname. De positieve respons daarop maakt dat wij ons afvragen of twee stands voldoende zijn. Eén wordt door ITER-NL zelf gebruikt, de tweede is beschikbaar voor bedrijven. In de praktijk betekent het dat er maximaal drie bedrijven in passen. Ieder heeft dan ongeveer één strekkende meter standruimte (ze zijn drie meter breed) voor een poster en een product.

Voordat wij ons verplichten tot afname van meer ruimte, willen we graag een indruk hebben van het aantal bedrijven dat van de mogelijkheid gebruik wil maken deel te nemen aan een gemeenschappelijke Nederlandse industriële presentatie onder de vlag van ITER-NL. De kosten zijn € 700 per strekkende meter, ex. BTW. Deelnemende bedrijven kunnen ook meedoen aan de B2B's (één-op-één gesprekken die georganiseerd zullen worden met andere bedrijven en met experts van ITER en F4E.

Wij vragen u daarom ons zo snel mogelijk (en in ieder geval voor 14 november) te melden of u deelneemt en zo ja hoeveel strekkende meter u gebruiken wilt. We kunnen dan proberen een aansluitende stand te reserveren. Opgave naar verhoeven@rijnhuizen.nl Wilt u uw bedrijf nog wat meer zichtbaarheid geven dan kunt u zich ook [aanmelden als sponsor](#).

De first announcement is te [downloaden](#) of op te halen bij Toon Verhoeven.

ITER-NL Nieuwsbrief

Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen, stuur dan een e-mail met als onderwerp "Uitschrijven ITER-NL nieuwsbrief" naar iter-nl@rijnhuizen.nl